

Οικολογία και Αρχιτεκτονική

του ΗΛΙΑ ΜΕΣΣΙΝΑ

Εδώ και μία εβδομάδα βρίσκομαι μακριά από την Αίγινα. Άφησα πίσω μου την καταπράσινη φύση του νησιού που λάμπει μέσα στα ανοιξιάτικα χρώματα και τις μεθυστικές μυρωδιές και ταξιδεύω για λίγες μέρες.

Βρίσκομαι σε μία διαφορετική φύση, χωρίς ιδιαίτερα ανοιξιάτικο χαρακτήρα, όμως με απολύτως δικά της χρώματα. Βρίσκομαι στην έρημο του Νέγκεβ, στο σημείο που η Αίγυπτος, η Ιορδανία και το Ισραήλ συναντάνε την Ερυθρά Θάλασσα.

Σε όλη τη διαδρομή τριών περίπου ωρών, από την Ιερουσαλήμ νότια προς το τουριστικό θέρετρο του Εϊλάτ, μπορεί κανείς να συναντήσει στη διαδρομή, εκτός από ατέλειωτες σειρές από φοινικόδεντρα (κυρίως κουρμαδιές) και αραιή βλάστηση, πολλούς μικρούς οικισμούς. Ο κάθε ένας αποτελείται από μερικές οικογένειες, που φέρνουν ζωή στην έρημο και συμβιώνουν τόσο με τις δύσκολες συνθήκες της (έλλειψη νερού, ζέστη, δυνατές ανεμοθύελλες, κ.α.) όσο και με τα δώρα που τους προ-

σφέρει (καρποί όπως κουρμάδες, υπόγεια ύδατα, ησυχία και ηρεμία, ανοιχτοί ορίζοντες, παρθένα φύση, κ.α.).

Αυτό όμως που με κέρδισε περισσότερο ήταν η αρχιτεκτονική. Η «νεο-ντόπια» αρχιτεκτονική (δηλ. μία ανα-γέννηση παλαιών μεθόδων οικοδομικής πρακτικής, με οικολογική συνείδηση και πειραματισμούς που θυμίζουν τη δεκαετία του 1970), από φυσικά αλλά και από ανακυκλώμενα «άχρηστα» υλικά, που συνδυάζονται με δημιουργικούς τρόπους σε μία νέα αισθητική, σε πλήρη αρμονία με τη φύση και τις δύσκολες καιρικές συνθήκες της ερήμου.

Στον οικισμό Κετουρά το νέο κτίριο του Ινστιτούτου Περιβαλλοντικών Σπουδών έχει τοίχους από αχυρόμπαλες και στέγη από λαμαρίνα. Ακόμη και χωρίς παράθυρα και χωρίς, φυσικά, κλιματισμό, νοιώθει κανείς τη διαφορά θερμοκρασίας που επικρατεί μέσα στο κτίριο σε σχέση με έξω. Οι αχυρόμπαλες, ένα απόλυτα οικολογικό υλικό, το οποίο, μάλιστα, κοστίζει και ελάχιστα, αποτελεί εξαιρετικό μονωτικό υλικό και συγ-

χρόνως επιτρέπει στο κτίριο να «αναπνέει». Επειδή πολλοί μπορεί να αναρωτηθούν τι σχέση έχουν οι αχυρόμπαλες με την Αίγινα, θα αναφέρω ότι γνωρίζω τουλάχιστον για ένα σπίτι στην Αίγινα που χτίζεται με τοίχους από αχυρόμπαλες!

Στον οικισμό Λοτάν, όπου βρίσκεται το Κέντρο Δημιουργικής Οικολογίας, τα νέα κτίρια που χτίζουν οι ίδιοι οι φοιτητές για να μείνουν, βασίζονται στους γεωδαισικούς θόλους του Αμερικανού εφευρέτη μηχανικού Μπάκμινστερ Φούλερ (δεκαετία του 1960). Οι τοίχοι είναι από αχυρόμπαλες και η επικάλυψη από λάσπη. Το αποτέλεσμα είναι απόλυτα εναρμονισμένο με τον άνθρωπο αλλά και το τοπίο της ερήμου. Στον ίδιο οικισμό, το Οικολογικό Πάρκο αποτελείται από δημιουργικές κατασκευές, που φτιάχνουν οι φοιτητές από ανακυκλώσιμα υλικά (μπουκάλια, λάστιχα αυτοκινήτων, παλιά τηλέφωνα, παλιά ηλεκτρολόγια υπολογιστή, παλιά αυτοκίνητα, κ.α.) και λάσπη που είτε γίνεται τούβλα σε ξύλινα καλούπια είτε δου-

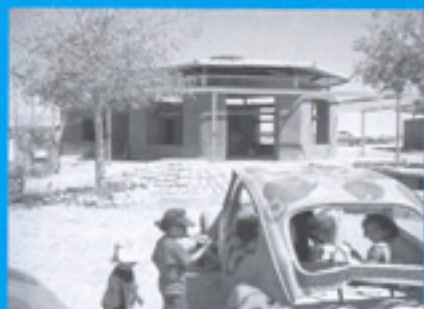
(φωτο: Ηλίας Μεσσίνας)

-1-

-2-

-3-

1-4 Χτίζοντας στην έρημο με αχυρόμπαλες και παλιά αυτοκίνητα.